



GỢI Ý ĐÁP ÁN ĐỀ SỐ 27

PHẦN	CÂU	NỘI DUNG	ĐIỂM
I		ĐỌC HIỂU	4,0
	1	Số chữ trong mỗi dòng thơ là 6 chữ (lục ngôn) và 8 chữ (bát ngôn) xen kẽ nhau, tạo thành từng cặp là dấu hiệu nhận biết thể thơ Lục bát .	0,5
	2	Hình ảnh trung tâm của bài thơ là “khúc dân ca” .	0,5
	3	- Biện pháp tu từ: Điệp ngữ (“ <i>Mặc cho...</i> ”). - Tác dụng: + Về nghệ thuật: Tạo ra nhịp điệu thơ dồn dập, mạnh mẽ, nhấn mạnh sự kiên cường, bất khuất. + Về nội dung: Tô đậm bối cảnh lịch sử đầy khó khăn, gian khổ của đất nước qua các hình ảnh “ <i>bom lửa</i> ”, “ <i>giông gió</i> ”, làm nổi bật sức sống mãnh liệt của khúc dân ca và con người Việt Nam. + Về tình cảm, thái độ: Thể hiện niềm tự hào, sự trân trọng của tác giả đối với sức sống bền bỉ của văn hóa và con người Việt Nam.	1,0
	4	Hai câu thơ “ <i>Từ làng quê nhỏ mở ra chân trời</i> ” mang ý nghĩa sâu sắc: - Nghĩa đen: Khúc dân ca bắt nguồn từ những làng quê bình dị, mộc mạc. - Nghĩa bóng: Từ những giá trị văn hóa đơn sơ, gần gũi của làng quê, con người được bồi đắp tâm hồn, có thêm sức mạnh, niềm tin và tầm nhìn để “mở ra chân trời”. Dân ca không chỉ là nghệ thuật mà còn là cội nguồn sức mạnh, là hành trang văn hóa để con người tự tin bước vào đời.	1,0

	5	- Khái quát: Bài thơ “<i>Hát thầm một khúc dân ca</i>” của Ngọc Bái thể hiện tình yêu sâu nặng với những làn điệu dân ca quê hương, với tiếng hát mộc mạc nhưng chan chứa tình người, giúp con người vững vàng vượt qua khó khăn, giông bão của cuộc đời. Dân ca trở thành nguồn sức mạnh tinh thần và là sợi dây nối liền quá khứ với hiện tại. - Bài học: Cần biết trân trọng, tìm hiểu và lan tỏa những giá trị của nghệ thuật truyền thống, như chèo, quan họ, cải lương hay hát xẩm,... những di sản nuôi dưỡng tâm hồn Việt, đồng thời chủ động tham gia hoặc giới thiệu các loại hình ấy đến bạn bè, thế hệ trẻ. - Lí giải: Bởi nghệ thuật dân tộc không chỉ là biểu tượng của bản sắc văn hóa mà còn nuôi dưỡng tình yêu quê hương, lòng tự hào dân tộc. Khi ta biết gìn giữ và yêu mến nghệ thuật truyền thống, ta đang góp phần giữ gìn cội nguồn và tiếp nối sức sống bền bỉ của văn hóa Việt trong thời đại hôm nay.	1,0
II		VIẾT	6,0
	1	Viết đoạn văn (khoảng 200 chữ), hãy phân tích giá trị của những khúc dân ca trong đoạn trích phần Đọc - hiểu.	2,0
		a. <i>Đảm bảo cấu trúc đoạn văn nghị luận:</i> HS có thể triển khai theo nhiều cách: diễn dịch, quy nạp, phối hợp,...	0,25
		b. <i>Xác định đúng vấn đề nghị luận.</i> Giá trị của những khúc dân ca.	0,25
		c. <i>Triển khai vấn đề nghị luận thành các luận điểm</i> HS có thể triển khai theo nhiều cách, nhưng cần giới thiệu được vấn đề nghị luận, nêu rõ lí do và quan điểm của bản thân, hệ thống luận điểm chặt chẽ, lập luận thuyết phục, sử dụng dẫn chứng thuyết phục.	1,0

	Sau đây là một hướng gợi ý: + Sức sống mãnh liệt: Dân ca có sức sống bền bỉ, kiên cường, trường tồn cùng dân tộc qua mọi thăng trầm. Nó vẫn vang lên “Mặc cho bom lửa một thời / Mặc cho giông gió bởi bởi bùa vây”, trở thành minh chứng cho sự bất diệt của văn hóa. + Điểm tựa tinh thần: Trong chiến tranh, dân ca là niềm an ủi, là nơi ký thác nỗi niềm (“<i>Bao ngày chờ đợi bao ngày loạn li</i>”), là lời động viên người ra trận. + Bồi đắp tâm hồn: Dân ca chứa đựng những bài học sâu sắc (“<i>Hát lên để thấm lẽ đời</i>”), nuôi dưỡng tình yêu quê hương, đất nước (“<i>Thêm yêu dân dã những lời quê hương</i>”). + Cội nguồn sức mạnh: Từ những giá trị bình dị của “<i>làng quê nhỏ</i>”, dân ca chấp cánh cho con người vươn tới những “<i>chân trời</i>” lớn lao. Kết luận: Khẳng định dân ca trong bài thơ không chỉ là một làn điệu mà đã trở thành biểu tượng cho tâm hồn, sức mạnh và sự trường tồn của văn hóa Việt Nam. Hướng dẫn chấm: - Phân tích đầy đủ, sâu sắc: 1,0 điểm. - Phân tích chưa đầy đủ hoặc chưa sâu: 0,5 điểm – 0,75 điểm. - Phân tích chung chung, sơ sài: 0,25 điểm.	
	d. Chính tả, ngữ pháp Đảm bảo chuẩn chính tả, ngữ pháp Tiếng Việt. Hướng dẫn chấm: Không cho điểm nếu bài làm có quá nhiều lỗi chính tả, ngữ pháp.	0,25
	e. Sáng tạo: Thể hiện suy nghĩ sâu sắc về vấn đề nghị luận; có cách diễn đạt mới mẻ.	0,25
2	Nhà sử học Dương Trung Quốc đã từng nói: “Tôi muốn nhắn nhủ với các bạn trẻ với tư cách là một nhà nghiên cứu lịch sử, rằng các bạn hãy trân trọng tất cả những gì thuộc về di sản của ông cha ta, kể cả những	4,0

	địa danh, danh xưng, tên gọi... vì trong đó chứa đựng rất nhiều giá trị có ý nghĩa với đời sống của chúng ta ngày nay chứ không phải chỉ để chiêm ngưỡng quá khứ" Bằng một bài văn (khoảng 400 chữ), em hãy trình bày suy nghĩ của mình về vai trò của cội nguồn văn hóa đối với việc định hình tư tưởng và hành động của con người.	
	a. Đảm bảo cấu trúc bài văn nghị luận. Mở bài giới thiệu vấn đề nghị luận, thân bài triển khai vấn đề nghị luận, kết bài khái quát lại vấn đề.	0,5
	b. Xác định đúng vấn đề nghị luận. Vai trò của cội nguồn văn hóa đối với việc định hình tư tưởng và hành động của con người.	0,25
2	c. Triển khai vấn đề nghị luận thành các luận điểm HS có thể triển khai theo nhiều cách, nhưng cần giới thiệu được vấn đề nghị luận, nêu rõ lí do và quan điểm của bản thân, hệ thống luận điểm chặt chẽ, lập luận thuyết phục, sử dụng dẫn chứng thuyết phục. Sau đây là một hướng gợi ý: Mở bài: Dẫn dắt từ nhận định của nhà sử học Dương Trung Quốc nhằm nhấn mạnh giá trị của truyền thống đối với cá nhân. Từ đó, bài viết khẳng định vai trò của cội nguồn văn hóa trở thành nền tảng trong việc định hình tư tưởng và hành động của mỗi con người. Thân bài: (1) Giải thích: - Cội nguồn văn hóa: Là toàn bộ những giá trị vật chất, tinh thần, đạo đức, lối sống, truyền thống... được hun đúc từ quá khứ và trở thành nền tảng của một cộng đồng, một dân tộc. - Định hình tư tưởng và hành động: Là quá trình văn hóa thấm sâu, tạo nên hệ giá trị, niềm tin, từ đó chi phối cách suy nghĩ và hành xử của con người.	2,5

	- Giải thích nhận định: di sản quá khứ không chỉ là kỷ niệm mà còn chứa đựng những giá trị văn hóa, lịch sử và bài học sâu sắc, vì vậy giới trẻ cần biết trân trọng, giữ gìn và hiểu ý nghĩa của chúng để phát huy trong đời sống hiện tại. (2) Bàn luận: - Tạo dựng nền tảng đạo đức, nhân cách: Cội nguồn văn hóa dạy ta những bài học đầu tiên về lòng hiếu thảo, sự nhân ái, lòng yêu nước. Nó hình thành nên “<i>cái thiện</i>” trong tư tưởng, từ đó dẫn đến những hành động đúng đắn. - Là điểm tựa tinh thần, tạo nên sức mạnh nội sinh: Như khúc dân ca trong bài thơ, cội nguồn văn hóa là nơi nương náu, an ủi tâm hồn khi con người đối mặt với khó khăn, thử thách (“<i>bom lửa</i>”, “<i>giông gió</i>”). Niềm tin vào giá trị cội nguồn giúp con người có thêm sức mạnh để hành động kiên cường. - Xây dựng lòng tự hào và bản sắc cá nhân: Hiểu về cội nguồn văn hóa giúp con người biết mình là ai, tự hào về dân tộc mình, từ đó có những hành động tự tin, đĩnh đạc khi hội nhập với thế giới. (3) Phản đề, mở rộng: - Phê phán những người “<i>xa rời cội nguồn</i>”, chạy theo các giá trị ngoại lai một cách mù quáng, dẫn đến tư tưởng lệch lạc và hành động thiếu suy nghĩ, đánh mất bản sắc. - Tuy nhiên, trân trọng cội nguồn không có nghĩa là bảo thủ, khước từ những giá trị tiến bộ của nhân loại. Do đó, chúng ta cần biết tiếp thu có chọn lọc để làm giàu thêm cho văn hóa dân tộc. (4) Bài học nhận thức và hành động: - Nhận thức: Mỗi người, đặc biệt là thế hệ trẻ, cần nhận thức sâu sắc rằng cội nguồn văn hóa chính là gốc rễ làm nên con người mình, “<i>Cây có gốc mới nở cành xanh ngọn</i>”. - Hành động: Phải chủ động tìm hiểu, học hỏi về lịch sử, văn hóa dân tộc, tích cực tham gia gìn giữ và phát huy	
--	--	--

	các giá trị văn hóa trong đời sống hàng ngày, coi những giá trị tốt đẹp của cội nguồn làm kim chỉ nam cho mọi suy nghĩ và hành động. Kết bài: Khẳng định lại, cội nguồn văn hóa không phải là quá khứ tĩnh tại mà là một dòng chảy sức mạnh, âm thầm nuôi dưỡng và định hình nên tư tưởng, hành động của mỗi chúng ta. Việc gắn bó và trân trọng cội nguồn chính là cách để mỗi cá nhân sống sâu sắc hơn và vững vàng hơn trong cuộc đời. Hướng dẫn chấm: - Phân tích đầy đủ, sâu sắc: 2,5 điểm. - Phân tích chưa đầy đủ hoặc chưa sâu: 1,0 điểm – 2,0 điểm. - Phân tích chung chung, sơ sài: 0,25 điểm – 0,5 điểm.	
	d. Chính tả, ngữ pháp Đảm bảo chuẩn chính tả, ngữ pháp Tiếng Việt.	0,25
	e. Sáng tạo: Bài viết có giọng điệu riêng; cách diễn đạt sáng tạo, văn phong trôi chảy.	0,5
ĐIỂM TOÀN BÀI THI: I + II = 10 điểm		